

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

3 Maiu.

54 de ani s'au implinit dela ziua în care Poporul Român, coborând de pe plaiuri, alergând din văi, s'au intrunit la Blaj, ca să scuture jugul, ce atâția ani l-a purtat.

Urmași ai legionarilor și coloniștilor aduși de Traian-Împărat în Carpați, ca să țină aici ordinea și să apere cultura romană față cu invasiunile barbare, ne-am implinit veacuri de-arândul misiunea. Mlădița romană a fost mai pe urmă culcată la pământ, dar' nu strivită, nu nimicită. Deși veacuri de-arândul nu se face în istoria patriei noastre amintire despre noi, decât pentru-ca să se constate, că suntem încă tolerați, că mai avem încă voce să facem robotă în sudoarea feței, pentru-ca alții să-și poată petrece zilele în răsfățare, zorile unui timp mai bun s'au ivit și pentru noi.

Fost-am veacuri întregi de arândul uiteți de lume, părăsiți, lipsiți de ori-ce razem, afără de cel-ce ni-l da și ni-l dă propria noastră trăinicie și dragostea noastră cătră limbă și legea strămoșască.

3 Maiu 1848 e ziua, în care ne-am recunoscut menirea și am luat cu toții hotărîrea de a jertfi și avere și puteri și odihnă și viață chiar, pentru-ca să împlinim ce am hotărît.

Nu din întâmplare au ales Românii Blajul drept loc de intrunire, ci pentru-că aici la Blaj s'a întemeiat cultura noastră națională, de aici au pornit luminile, ce încetul cu încetul au străbătut în întregul popor român, de aici ne-au vorbit Clain, Maior și Șincai, aici trebuia să ne adunăm, pentru-ca știut să fie, că nu rîvnim la putere, ci la desvoltare, că nu voim să stăpănim pe alții, ci singura răsplată, pe care o cerem pentru jertfele aduse de noi, e dreptatea și libertatea de a ne pute desvolta potrivit firii noastre.

Serbând acum aniversarea acestei zile, ne reamintim atât hotărîrea, ce am luat, cât și luptele, pe cari a trebuit să le purtăm, ca să-și rămănem credincioși.

În ziua aceasta cu toții trebuie să privim cu încredere în viitor, căci o cauză și dreaptă și bună, cum e aceea, pe care o reprezentăm noi, nu poate să se peardă.

Adevărul străbate, dreptatea învinge, și în cele din urmă trebuie să înțelegă și cei-ce numai pedeci caută să pună în calea desvoltării noastre, că rău lucru fac, nu numai pentru noi, ci mai ales pentru patrie, omenime, deci și pentru ei.

Schimbarea legii de naționalitate. Nu e lucru nou, cu ceea ce s'a ocupat congregația comitatului Pojon, în 12 l. c. Au decis adecă șovinistii să ceară dela legislația țării schimbarea legii de naționalitate, ca să împedeze astfel răspândirea — panslavismului, care, după-cum s'a exprimat neașul maghiar Borovansky, poate deveni o calamitate națională. Patrioții au putut lua aceasta decisiune neconturbați, de oare-ce la adunare n'a luat parte nici un Slovac.

Regularea salariilor funcționarilor de stat. În ministerul de finanțe s'au terminat deja lucrările asupra planului, după care se va face îmbunătățirea salariilor de stat. Conform acestui plan, cele trei milioane de cor. luate în budget pe anul acesta, vor fi împărțite astfel încât funcționarii conform anilor de servicii, vor primi o îmbunătățire proporțională, ca să apropie salariul funcționarilor corespunzători din Austria. În decurs de 8 ani apoi se va face întregă îmbunătățirea ridicându-se salariile la mărimea celor din Austria.

Ca la noi. În senatul prusiac, prințul Radziwill, în decursul debaterii budgetare, a adus pe tapet și chestiunea polonă, cerând dela guvern un tratament mai uman față de Poloni. Ministrul de culte Studt însă în loc să recunoască procedura barbară a guvernului, tot el a acuzat pe Poloni, că agită contra Nemților și în școlile lor pregătesc ziua răsbunării față de Prusia, și guvernul Prusiei — a declarat Studt — nu va înceta cu măsurile de înfrânare contra Polonilor. — Adecă în loc să înceteze persecuțiunile, ele se vor continua și cu mai mare înțepire. Ca în Ungaria.

Congresul bisericii sârbești. Bud Tud. aduce știrea că comisar la congresul bisericii sârbești în anul acesta va fi Tallián Béla, primul vice-președinte al camerei maghiare. Numirea lui va apare zilele aceste în foaia oficială.

Italianii contra triplei-alianțe. Societatea comercianților și industriașilor din Lombardia a înaintat prim-ministrului italian o moțiune, în care guvernul este provocat să nu renouască triplea-alianță, de oare-ce în cazul acesta Italia ar ajunge în neamicișie cu alte state, îndeosebi cu Franca. Curentul acesta este foarte puternic în Italia-de-nord și poate cauza mari neplăceri guvernului din Roma.

Cuota. Deputațiunea ungară a cuotei a primit propunerea referentului Max Falk, ca raportul cuotei să fie de 34.4 : 65.6. Când se va vota aceasta prin o lege specială, adusă în camerele ambelor jumătăți ale monarhiei, art. 1 V. din 1872, care se referă la precipuum-ul fostei granițe militare, să fie scos din vigoare.

Legatiune persana în București. Este vorba ca în cursul acestui an, probabil chiar peste o lună sau două, guvernul persan să înființeze o legatiune la București.

Propaganda panslavistă. În conferențele învățătorești din Iași a atras revisorul școlar atențiunea învățătorilor asupra propagandei panslaviste, pe care o fac jugănari rusești prin comunele din județele Iași, Fălciu și Botoșani. Ei îndeamnă pe țărani la emigrare în Basarabia, unde le pun în perspectivă, că vor căpăta pământ gratuit.

Delegațiunile.

În săptămâna trecută s'au intrunit delegațiunile. Ca de obicei, ministrul de externe Goluchowski a ținut și de data aceasta un discurs mai lung, în care a arătat starea politice externe.

Despre tripla-alianță a spus, că expiră în Maiu 1903. Cabinetele celor trei puteri voesc în mod hotărît menținerea ei și în privința aceasta s'au făcut deja declarațiuni formale.

Decând s'a dovedit în mod nedubios, că nici Austria nici Rusia nu urmăresc foloase deosebite în Orient, a dispărut neîncrederea între aceste două state. Înțelegerea făcută în Petersburg la a. 1897 va contribui mult, ca relațiunile între aceste două state să devină tot mai amicale.

Pericolele din Balcani. Apropierea dintre cele două imperii face posibil, ca în strînsă solidaritate Austro-Ungaria și Rusia să procedeze contra pericolelor balcanice. Aceasta nu e o acțiune prisositoare, fiindcă stările din clasicul cuib de furtune al Europei lasă mult de dorit: comitetele revoluționare se întăresc necurmat și din partea turcească nu s'a ameliorat nimic în vechile stări litigioase administrative.

Despre Sârbia și Bulgaria zice, că trebuie să nisuiască serioș, de a-și ține în frâu elementele turbulente, nu cumva să-și atragă acusa complicității. În cas contrar ele își pierd simpatiile și bunăvoința noastră și s'gudue încrederea pusă în capabilitatea lor de desvoltare.

Cu multă laudă vorbește despre România. Cum că vecinul regat al României ocupă un loc atât de frunte între popoarele europene, aceasta se poate mulțumi muncii calme și chibzuite depuse de înțeleptul și domnitor și de consilierii săi, cari și-au câștigat mari merite în jurul înfloririi țării prin aceea, că s'au ținut în rezervă în mod conștient de ori-ce aventuri și păzindu-și cu îngrijire independența de stat și independența politică de influențele esterne, de un sfert de secol și-au concentrat toată atențiunea asupra consolidării ei interne. Acest exemplu vrednic de urmat ar pute servi ori cărui stat tinăr drept model de politică sobră, care politică sobră va fi apreciată la noi totdeauna în mod sincer și va întimpina preveniența cea mai largă.

Sinoadele bisericei gr.-or.

Sibiu.

În ședința din 7 Maiu și-a prezentat asesorul cons., dl Z. Boiu cererea de pensionare, care a și fost primită.

Dl ases. Zah. Boiu se retrage în pensie după o muncă de peste 40 de ani pe terenul bis. școl., pe care și-a câștigat însemnate merite.

În ședințele din 8 Maiu s'a hotărât începerea lucrărilor pentru edificarea catedralei.

Se ia la cunoștință raportul cons., despre dotațiunea preoților dela stat, și se decide a fi trași în cercetare disciplinară acei preoți, cari se vor adresa autorităților civile în chestia întregirii salariului.

Să ia la cunoștință raportul cons., despre conferențele învățătorești. — Consistorul se însărcinează a studia chestia întemeierii unei *foi pedagogice*.

În ședința ultimă s'au ales asesori în senatul strîns bisericesc d-nii Nicolae Ivan și Dr. Elie Cristea.

Propunerea dlui I. Pușcariu, ca „Telegraful român” să se prefacă în foaie cotidiană, s'a predat consistorului.

Arad.

În ședința a doua referențial comisiiei epitropești Dr. I. Suciu prezintă raportul despre chivernisirea averilor materiale din care reiese, că s'a cheltuit mult peste prevederile budgetare. Din contribuțiunile de 4 bani de suflet sînt a se încasa 59.000 coroane. Budgetul alumneului asemenea înfățișează o stare cam incurcată; nu se pot încasa taxele ce le datoresc alumni. Pentru remedierea acestui rău dep. P. Rotariu propune, ca taxele să se perceapă anticipative pe 3 luni și aceste taxe are să le încaseze, — amăsurat amandamentului dep. V. Goldiș — direcția, pe cuvînt, că cei dela casa consistoriului nu pot ține în evidență încasările dela școale.

Privitor la seminar, fondul seminarial e în scădere, și aici se constată miseria și pe lângă aceste și uneltiri condamnable. Din espunerile și constatările făcute despre starea incurcată a fondurilor se vede că administrarea lor lasă mult de dorit...

O stare desolată prezintă și edificiul școlii de fete, care, deși dovedit dela început de necorespunzător, totuși a mistuit numai pentru reparaturi 10.000 cor.

Caransebeș.

Sinodul din Caransebeș a durat 3 zile. Rapoartele înaintate de consistor au fost luate spre știință aprobătoare.

DIN LUME.

Rusia.

Turburările muncitorilor și ale țăranilor iau în Rusia proporțiuni tot mai mari. Intregul ținut dintre Moscova și Vladimir e în plină revoltă. Intre răsculați și armată s'au întemplat mai multe ciocniri sângeroase, în cari au fost morți și răniți. Situația e cu atât mai critică, că miliția refuză în multe locuri de-a pușca asupra răsculaților. În cinci cercuri din guvernamentul Poltavei s'a proclamat statariul.

În guvernamentul Omsc s'au răsculat țăranii din cauza, că nu li-s'au avansat bucate din magazinele statului. Acestea au fost sparte și jefuite. Poliștii, cari au vrut să-i impedece, au fost uciși. În multe comune domnește o astfel de foamete, încât oamenii mor cu sutele.

Despre turburările țărănești se comunică din Chieff, că e vorba de o răscoală cauzată de foamete și de agitațiuni agrar-socialiste. Revoluția a cerut deja multe jertfe. Numai în Vasilovca (gub. Poltava) au fost impușcate 75 persoane într-o ciocnire cu miliția, care a fost atacată de țăranii înarmați cu furci și imblăcii. Guvernorul a eșit numai decât la fața locului și tribunalul marțial și-a început activitatea condamnând pe consilierii comunali la 200—300 lovituri de cnut. Treizeci și cinci de țărani au murit în decursul execuției.

Portugalia.

După „Imparcial” din Madrid, indignațiunea în Portugalia e colosală din cauza măsurilor financiare luate de guvern. Acestuia i-se impută chiar acțiuni maloneste.

Foile din Berlin primesc știri serioase despre revolta întemplată în Coimbra. Aici n'a fost vorba numai de o revoltă studentească, ci de o adevărată luptă de strade, cari erau pe alocurea acoperite de bariade. În Oporto a fost reformat regimentul al 6 de infanterie, pentru că a fraternizat cu răsculații.

Ministerul va demisiona îndată după primirea conversiunii din partea senatului.

Alsafia-Lotaringia.

Cele două provincii câștigate de Germani în războiul din 1870/1 stau sub o lege excepțională, care dispune, că în caz de turburări să se poată suspenda constituția. Împăratul Wilhelm a adresat guvernatorului din Strassburg un rescript, prin care îl provoacă să se pună în conțelegere cu cancelarul imperiului pentru de-a veni cu un proiect de lege, prin care să se șteargă această măsură excepțională.

Cuba.

Peste câteva zile va urma proclamarea Cubei de republică independentă. Prin aceasta își implinesc Statele-Unite promisiunea făcută înainte cu patru ani Cubanilor. Primul president al noiei republici va fi generalul Toma Estrada Palmas, un bărbat simpatic, care a dat mult de lucru Spaniolilor. Statele-Unite își rezervă protectoratul asupra Cubei în privința relațiilor internaționale.

Peninsula-Balcanică.

Ambasadorul rus din Constantinopol a declarat încă odată guvernului bulgar, că Rusia dorește absolut menținerea liniștei în Macedonia, și a recomandat totodată Turciei să iee dispozițiile corespunderătoare.

„Kölnische Zeitung” află din Constantinopol, că comitetul macedonean continuă cu estorcările de bani dela creștinii bogăți.

Un bogat grec din Kirkilisse primind avertismentul de a plăti impositul de cinci mii de lire turcești, a fugit la Atena.

Din Scutari (Albania) se depeșază, că s'au întrunit toți preoții catolici din Albania și au hotărât să se mențină concordia dintre ei, fiind dată gravitatea situațiunii.

China.

O depeșă din Peking anunță, că mișcarea boxerilor în provincia Cili se întinde.

Se atacă bisericile și misionarii.

Revoltații sînt în număr de 40 de mii și sînt bine armați.

Zece mii de soldați cu tunuri ajută pe revolțați.

Până acum trupele imperiale au fost mereu biruite.

Anglia și Transvaalul.

Despre pertractările de pace din luna trecută se comunică următoarele amănunte: În prima conferință din 12 Aprilie au declarat delegații ca basă a pretensiunilor lor *independența*, obligându-se în schimb să dărime forturile și să dea Uitlander-ilor un drept larg electoral. Condițiunea aceasta n'a fost primită de guvernul englez. În stadiul acesta al pertractărilor a sosit și Milner, care a luat parte la ele. Cererea Burilor, ca să și poată păstra armele, a fost respinsă, tot așa a refuzat guvernul englez să stabilească de-acum ziua pentru introducerea guvernului reprezentativ. Delegaților buri li-s'a dat termen, ca până în 15 l. c. să confereze cu Burii. În cercurile normative e foarte mică speranța, că conducătorii buri se vor preda.

Știri mărunte.

În Belgrad s'a constituit un club slav, al cărui scop e promovarea ideii de solidaritate a tuturor Slavilor. Presidentul clubului e fostul ministru-president Simici.

Oficerilor și funcționarilor turci li-s'a interzis cercetarea caselor locuite de creștini. E vorba să fie apărați de influența ideilor europene.

În Constantinopol se înmulțesc atacurile de stradă contra creștinilor.

După rezultatul balotajilor, camera franzeză cea nouă va avea 339 guvernamentali și 251 opoziționali. Două rezultate nu sunt cunoscute încă.

După »Corriere della sera« călătoria părechii regale italiene în străinătate nu va avea loc anul acesta.

După-cum se afirmă în cercuri turcești și rusești din Constantinopol, chestia Firmilian e definitiv hotărâtă și consacrată va urma în scurt timp. Ambasadorul rus va merge în curând în concediu.

SCRISORI.

Adunare învățătorească.

— Desp. »Carei-Eriu« al Reuniunii inv. din părțile sătmărene. —

— 8 Maiu 1902.

Grele și multe sunt datorințele și sarcinile ce apasă umerii bietului învățător și indeosebi ai celor confesionali, și acestea în loc să scadă pe zi ce merge tot mai tare se înmulțesc. Și ori-cât de multe să fie acele, el trebuie să le îndeplinească cu toată conștiințiozitatea, de oare-ce numai așa își va putea ajunge scopul care este: luminarea și cultivarea poporului în serviciul căruia stă.

Dar' ca învățătorul să poată corespunde întru toate misiunii sale sublimă îi este de o indispensabilă necesitate acuirea multor cunoștințe, pe cari trebuie să și-le câștige, în care scop trebuie să folosească toate mijloacele, prin cari să se poată perfecționa tot mai mult în ce privește arta dascăliei.

Între mijloacele, cu ajutorul cărora ne putem perfecționa noi învățătorii, se numără cu tot dreptul *Reuniunile învățătorești*, cu adunările lor. Căci la aceste adunări și conferințe învățătorești convenim ca să ne cultivăm reciproc, să schimbăm idei și astfel să ne lărgim și întărim cercul cunoștințelor.

Despărțământul »Carei Eriu« al acestei reuniuni și-a ținut adunarea de primăvară în comuna Andrid la 20 Aprilie st. n. a. c. decursul căreia îl schițez în următoarele:

Politica lui „nem engedem“.

Dl învățător *M. Prunar*, din comuna Andrid, după primirea avisului dela notariatul desp. a înștiințat antistiei comunale din acel loc ținerea adunării din chestiune.

Numai după multe capacitări și la intervenția reverendisimului domn *Dr. Felician Bran*, archidiacon și președintele reuniunii, s'a simțit îndemnat dl protopretor a acorda licență pentru ținerea adunării din chestie în sus amintitul loc.

Serviciul divin.

Conform punctului 1 din ordinea de zi la 8 ore s'a celebrat sf. liturgie — carea a fost împreună cu parastas pentru sufletele membrilor decedați pe teritoriul acestui despărțământ — de către *Bartolomeu Bonyi*, preotul local, asistat fiind de bravul și activul capelan învățător *Iosif Pataki*, din Sanislau. Responsurile la sf. liturgie le au executat elevii de școală sub conducerea dlui învățător local.

Sedința.

După sf. liturgie ne-am adunat cu toții în școală, unde activul și zelosul president dl *G. Ptsancu*, prin o cuvântare rostită cu mult sentiment, în care a îndemnat pe frații sei colegi la sirguintă și muncă neîntreruptă, a declarat adunarea de deschisă.

S'a purces la prelegerea cu elevii de școală a temei »Comuna« preleasă prin dl învățător local, *Al. Prunar*. Aceasta prelegere de model a fost acompaniată până în fine de atențiunea încordată a tuturor membrilor prezenți. După puține reflecțiuni făcute din partea unora, prelegerea a fost declarată cu unanimitate de foarte bine succasă. Dlui învățător i-s'a votat mulțumită protocolară.

Protocolul adunării precedente s'a verificat prin m. o. d. B. *Bonyi* și dl *G. Murșan*. — Și de membru nou s'a înscris dl *N. Kirvai*, inv. în Piscolt.

După acestea a urmat cetirea a lor două disertații: a) »Drepturile cetățanului în comună, comitat și stat« de către dl *I. Raț*, învăț. în Simiclaus; b) »Vindecarea viciilor tinerimei; remediile desrădăcinării aceloră, și ca un atare remediu principal: despre înființarea bibliotecilor populare« de către dl *M. Ghiriti*, inv. în Portelec.

Ambele prelucrate au fost ascultate cu viuă atențiune și după reflecțiunile obicinuite — cari de altcum și la aceste elaborate au fost neînsemnate — s'au declarat de foarte bune. Aici am să observ — cu plăcere, că autorii acestor lucrări sunt unii dintre cei mai zeloși și mai capacitați învățători ai reuniunii noastre.

Locul adunării viitoare s'a stabilit comuna Moftinul-nou, cu care ocazie dl inv. local va ține cu elevii de școală propunere practică, ear' on. dl *Iosif Pataki* și dl *Ioan Irimiaș* vor ceti lucrări.

În fine după pertractarea unor agende de interes special adunarea la 1/2 2 ore d. m. s'a închis.

După-ce colegii ne-am intrunit la masa ospitală a iubitului nostru coleg *Prunar*, unde într'un șir lung de toaste și voie bună am petrecut timpul până de către seară, toți apoi ne despărțirăm cu dorul de a ne revede iarăși în așa frumoasă ceată la primăvara viitoare în Moftinul-nou.

O constatare.

Cu regret am constatat la aceasta adunare, că cei mai mulți dintre învăț. acestui despărțământ nu cetesc nici o gazetă românească. Și de oare-ce fiind ziaristica acel for competent, unde se espun dorințele, ori suferințele mulțimei, unde se întâlnesc spiritele mai alese ale națiunii, unde se ventilează chestiuni de drept, de egalitate și libertate, și ea fiind deci un mijloc puternic ce conlucrează la adevărata educațiune națională n'ar fi iertat să lipsească de pe masa nici unui învățător român pe lângă o foaie de specialitate nici barem o foaie săptămânală românească, d-lor! Numai puțină jertfă și abnegațiune, atunci ușor puteți ajunge la aceasta.

Căci pe lângă favorurile, date de ziarele noastre cotidiene, să poate preținde un preț mai bagatel de 4 cor. pentru o gazetă săptămânală, ca »Foaia Poporului« și ca nrii de Dumineca ai »Gazetei«? Aceste foi săptămânale, cred, rivalizează atât în ce privește redactarea, cât și în ieftinătate cu ori-care foaie săptămânală din Patrie.

Bihoreanul.

Din America.

Wheeling, W. Va., Aprilie 1902.

De un timp încoace se aud din America diferite știri, nu prea de laudă cu privire la viață din Lumea nouă. Dar' pân' acum nimenea nu a scris adevărata cauză a greutăților, pe cari le întâmpină unii din oamenii noștri, cari vin aicea.

Limba engleză e prima greutate ce o întâlnesc oamenii noștri, căci ea domnește în toată America-de-nord. Cine are de lucru se plătește binișor, așa că poate omul după toate cheltuelile să mai rămână și cu ceva prisos. Dar' e espus de multe-ori a sta făr' de lucru și aceasta mai mult din cauză, că nu știe limba vorbită aici. În lucru e preferat numai când nu se găsește alți oameni și la locuri unde nu are trebuință de vorbit.

Meseriașii încă au de întâmpinat multe greutăți din partea »Uniunii lucrătorilor Americani« cari sunt uniți în societăți tari pentru a se apăra și a-și ținea lefurile nescăzute contra marelui număr de imigranți, cari sosesc zilnic din toate părțile lumii și cari le fac o concurență nedreaptă lucrând mai eștin decât ei. Fiecare uniune de meseriași își are de moto următoarele cuvinte;

United we stand
Dividet we fall.

În românește:
Uniți noi rezistăm
Impărțiți noi cădem.

Fiindcă aproape fiecare meseriaș american a ajuns a fi pătruns de adevărul acestor cuvinte, cea mai mare parte din ei fac parte din diferite secțiuni ale Uniunii (despărțăminte după felul meseriilor). Fabricanții sau măestrii nu pot scădea lefurile stabilite de uniune; ear' dacă primesc lucrători noi (din cei cari vin acum în America), ei trebuie să îndeplinească oare care puncte din statutele uniunii, trebuie să devie membri ai ei și să nu lucreze mai eștin decât e hotărât de Uniune. În multe cazuri lucrătorii noi nu îndeplinesc condițiunile pentru a fi primiți în Uniune; cauza poate fi, că e prea slab în meserie sau în cele mai multe cazuri, fiindcă nu cunoaște limba engleză. În acest caz e silit a căuta de lucru în ateliere, cari pân' acum nu sunt în puterea Uniunii, de care sunt mai puține și cari sunt numite ateliere cu oi negre (black ship shop) sau să se apuce de lucru obișnuit ca lucrător fără de știință.

Pentru Germani, Francezi, Slovaci, Poloni și alții, e mai ușor, fiindcă fiecare găsește colonii întregi din neamul lui și prin ei se poate ajuta foarte mult mai cu seamă, că sunt mulți ca măestri și șefi de ateliere, cari fac totul pentru a veni în ajutorul celor cari vin

acum, preferând fiecare pe cei cu care se poate înțelege.

Eu mă aflu aproape de o jumătate de an în America. Știind limba germană, nu am avut greutățile pe care le au cei-ce știu numai românește. Lucru am avut în continuu, fiindcă șeful fabricii e Neamț.

După cât înțeleg eu starea lucrurilor de aici, pot spune celor cari se gândesc să vie la America următoarele:

America e bună pentru oameni tineri, cari pot să mai învețe ceva și să progreseze aicea, pentru aceia însă, cari sunt mai înaintați în etate și părinți de familie, e mai bine să rămână acasă, căci progres mare nu vor face nici aici, dacă avem în vedere cheltuiala cea mare de drum, scumpetea traiului de aici și marea deosebire între împrejurările de aici și cele dela noi.

În alt număr al „Foii Poporului” vă voi trimite mai multe amănunte din viața și obiceiurile americane cari au mare deosebire de cele dela noi.

Abonent nr. 3277.

Cerul cu stelele.

„Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu și facerea mâinilor lui vestește tăria.”

(Sf. scriptură).

Ridicându-ne ochii spre cer vedem lucruri mari și minunate, cari prezintă omului înțelept maiestatea lui Dumnezeu așa de curat, încât tot ce 'i-se pare minunat și însemnat pe pământ, ba chiar și suflul lui față de creatorul său 'i-se pare ca nimica. La Isaia, 40, 26 se zice: „Ridicați ochii voștri în sus și vedeți cine a făcut acestea? Scoțând oștirea lor după număr și chemându-le toate pe nume”. Profetul venerat al timpurilor vechi așa sfătua pe neamul omenesc de atunci, care-și uitase de Dumnezeu, dar și astăzi ne sfătuește vocea lui.

Cine poate cunoaște măsura puterii lui? Cine cunoaște hotarul înțelepciunii lui celei nemărginite?

S'au aflat ochianuri de astronomi renumiți, prin cari dacă te uiți la cele mai îndepărtate obiecte, pe cari cu ochii liberi nu le poți vedea, atâta le apropie încât să le poți cunoaște încâtva, dar și aceste ochianuri sunt totuși prea neperfecte de a cunoaște mai lămurit lumile îndepărtate și construirea lor naturală.

Luna însăși e cea mai aproape de noi dintre toate stelele, fiind ea la cincizeci și una de mii de mile depărtate dela noi, și totuși întocmirea sa rămâne între noi nedeslegată, deși putem bineînțeles deschilini obiectele ce se văd într'însa dacă au un diametru dela 4-5 mii urme.

Precum pământul nostru ca planetă depărtată de soare are luna, ca să se poată vedea nopțile întunecoase, asemenea mai sunt și alte planete, cari au și mai multe luni, cari asemenea sunt celei a noastre, că și dînsese — ca luna după pământul nostru să se rotească neconținut după globul lor, și sunt mai mici ca planetele după cari se mișcă.

Pe când pământul are un diametru de șeptesprezece sute de mii mile, al lunii este numai de patru sute șezeci de mile.

Privind la lună cu ochii liberi, observăm la dînsa niște locuri mai lucitoare și altele mai întunecoase. Astronomii cu ochianuri lucrute cu multă măiestrie putură să o vadă mai deaproape. Ei descoperiră în petele și umbrele acelea cu multă mirare, că sunt munți foarte înalți, văi și adâncimi mari, — o lume care se aseamănă mult cu cele ce avem noi pe pământ; dar' earăși în multe e cu totul altfel, precum e la noi.

Petele cele mari și întunecoase ale lunii să vedea fi numai niște șesuri întinse, cari nu reflectează lumina soarelui așa vederos ca părțile cele lucitoare, că numai prin soare primește luna strălucirea sa asemenea ca pământul și pământul nostru când e luminat ziua de soare, trebuie să se arete noaptea ființelor aceluia, cari locuiesc acolo, așa de rea ca o lună mare și foarte frumoasă. Așa se face un lucru altuia de minune, anunțându-se mărirea lui Dumnezeu întru toate.

După descoperirile astronomilor renumiți s'a constatat, că în văile și adâncimile acele ce se vedea în lună nu se află apă, care să le umple, ci de după starea soarelui s'au văzut umbrele căzând până în fundul adâncurilor sau perzându-se cu totul.

De aci trebuie să credem, că în lună nu este elementul apei, care să curgă în râuri și să se adune în mări ca la noi; că mâna lui Dumnezeu a așezat acolo cu totul altfel de rînd pentru ființele ce viețuiesc acolo, decum e la noi. Cine poate cunoaște așadar' puterea lui? Cine poate să cunoască măsura puterii lui? Cine cunoaște otarul înțelepciunii lui celei nemărginite? Spre ce scop acele adâncimi și munți înalți? Ce tendențe a avut Tatăl tuturor lumilor pentru bunăstarea și fericirea ființelor de acolo? Cine poate ști?

Nu e destul, că acele văi extraordinare sunt încunjurate cu munți, ci atotputernicia preaințeleptului creator a înălțat acești munți cu așa culmi înalte, cât abia se va afla pe pământ în toate părțile lumii asemenea aceluia.

Ear' în văile acele atât de estinse și încunjurate cu munți așa de înalți, stau earăși dealuri mai mici, cari se ridică din adâncime ca un sul drept în sus.

Înălțimile munților în lună s'au măsurat și calculat cu diametrul după umbrele și depărtarea lor. Munții de acolo sunt cu mult mai înalți ca cei de pe pământ.

E demn și de mirat când aflăm, că prin astronomi neobosiți s'a constatat și cunoscut, că luna nu e încunjurată ca pământul nostru de nici un abure, în care se pot forma nori sau ploaie, grindină sau neaună. Ci aerul acolo e neasemănat de subțire și mai fin decât acela ce-l inspirăm noi.

Când ne-am suit pe munții cei mai înalți ai pământului, aerul atâta se subție, cât cu anevoe mai putem răsufla; și așa ar fi omului cu neputință de a trăi dacă s'ar și putea înălța trei sau patru mile deasupra lui; dar' în lună aerul îndatinat e așa de curat, precum poate fi patru kilometri deasupra capului nostru, dacă ne-am putea sui până acolo.

Aceasta s'a cunoscut parte din formarea zorilor și a amurgului de

seara în lună, parte din modul cum se răsuflă razele soarelui în aerul acela. Astronomii privesc de mulți ani cu mare atențiune la lună și nici-odată n'au văzut acolo vre-o îngroșare de aer sau nori, cari totuși ar trebui să întunece unele părți întregi, de-ar fi ca la noi.

Deci aerul acestei luni nu numai că e fără asemănare mai subțire și mai fin, ci e și de o natură cu totul mai uscată decât aerul care încunjură pământul. În tot timpul se află luna senină și curată de întunecimile ce s'ar asemăna cu norii.

Adâncimile cele lungi și înguste ce se află în lună, au asemănare multă cu râurile noastre pe pământ; precum izvorăsc râurile noastre din munți, așa și ele sunt prinse de munți și curg în linie dreaptă către prezisele adâncimi, ba încă și trece prin acele. Numai cât nu sunt ca râurile noastre umplute cu apă, sau cu altceva de materie groasă; căci de-ar fi așa nu am putea vedea până în fundul lor, cunoscând tocmai și neasemănarea adâncului. Ce curge aci nu umple adâncimile văilor, precum ar fi umplerea cu apă, cum avem pe pământ. Ci ce curge în acele canale poate avea asemănare cu scel aer des ce-l întrebuințăm noi în cercul atmosferei noastre spre răsuflare.

Apa și pe pământul nostru nu e alta, decât un aer mai condensat și ear' aerul nostru ce-l inspirăm, nimica alta decât o apă mai subțire. Noi bem elementul, în care răsuflă peștii fără de care ei mor. Așadar' un aer ca acela, în care noi răsuflăm, poate să fie ființelor celor de alt gen aceea-ce este elementul condensat sau apa, în care peștii viețuiesc.

Dintre toate corpurile cerești, cari se rotesc după soare ca și pământul, pe care locuim noi, nu se aseamănă atâta cu pământul ca *Marte*, care după descoperirile făcute de cei mai renumiți astronomi, e încunjurat de un cer de nori, cari ca și la noi acugi se adună mai des la olaltă, acugi se răspândesc, acugi pier. Precum aruncă la noi vânturile norii acum într'o parte de lume, acum într'alta, tocmai așa aflăm și în norii din lumea lui *Marte*.

În acea lume, care se arată ochilor nostri ca o stea lucind din depărtarea ei cea de cinci milioane kilometri, încă e ca la noi, și acolo primăvara, vara, toamna și iarna, sunt ziori și amurgul de seară, ploaie și nea, zile limpezi și turburi. Și măcar să nu fie apa acolo ca la noi, neaua ca a noastră, totuși aparițiunile lor și cursul lor regulat se aseamănă de minune cu ce avem aci pe pământ.

Și pentru cine primăvara și toamna acolo? Ce simțuri răsar în gândurile mele! Oh, Doamne, cât e de mare bunătața și puterea ta! Pentru aceea zic cu apostolul: „Noi știm, că de se va strica casa noastră pământescă a corpului acestuia, avem zidire la Dumnezeu casă nefăcută de mână, eternă în ceruri! Că după aceasta suspinăm, dorind a ne îmbrăca în lăcașul nostru cel din cer” (II. Cor. 5, 1, 2). Jantea, preot.

Despre dări și aruncuri.

(Urmare).

Dare de clasa a IV. plătesc cei-ce au venite *statornice*, salare, pensiuni, funcționarii de stat, comunali, fundaționali, bisericesti, privați, precum și veduvele acestora, apoi preoții, profesorii, învățătorii, instructorii, scriitorii, artiștii, servitorii de cancelarie, inspectorii, conducătorii, administratorii, comptabilii, cassarii etc., apoi cafele și ajutoarele, cari au o plată lunară de peste 80 coroane.

Scuțiți de darea aceasta sunt ambasadorii și consulii, precum și personalul ambasadelor și consulatelor, oficerii armatei, soțiile funcționarilor de stat și comitatensi, activi și pensionați, și copiii lor, dacă locuiesc laolaltă, și nu au o ocupațiune deosebită, tot așa profesorii călugări, dacă n'au salar, ci trăesc numai din venitele ordului lor călugăresc.

În clasa IV. nu se fac fasionări, scăzându-se darea aceasta la cei-ce-și primesc salarul din cassele statului atunci, când li-se plătește. La funcționarii privați dela bănci și alte întreprinderi se scot dările prin acestea din salare și se plătesc la cassele statului.

Darea aceasta se măsură prin perceptorat. În contra ei se poate reclama la comisiunea municipală și în instanța a doua la tribunalul administrativ.

Procurorii de stat, municipali și comunali, inginerii și medicii plătesc după salarele lor fixe dare de clasa IV. și după praxa privată dare de cl. III. Dacă sunt însă numai în serviciul unei întreprinderi, plătesc și după salarul lor fix dare de clasa III.

Măsurarea dării de clasa IV.

Salar	Dare	Salar	Dare
în coroane		în coroane	
200	2	2600	42
400	4	2800	46
600	6	3000	50
800	8	3200	56
1000	10	3400	62
1200	14	3600	68
1400	18	3800	74
1600	22	4000	80
1800	26	4200	86
2000	30	4400	92
2200	34	4600	98
2400	38	4800	104

și așa mai departe.

Sumele sub 200 cor. nu vin suse la dare, d. e. după un salar de 720 coroane se plătește o dare de 6 coroane ca după 600 coroane.

Membrii familiei plătesc în cl. IV. câte 2 coroane, dacă capul familiei n'a plătit în comuna, unde domiciliază, mai mult de 80 cor. dare directă în anul premergător. Dacă a plătit peste 80 coroane, e darea de 4 cor. Membrii familiei servitorilor de cancelarie încă plătesc în felul acesta, se înțelege numai după-ce au trecut de 16 ani.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Câteva recerinte pentru mulsul vacilor.

— »Mămăliga cu lapte este stîlpul casei economului«, zice o veche zicală românească, care s'a constatat a fi pe deplin adevărată, de oare-ce ce ar face milioanele de oameni dela sate — fără de lapte, cu deosebire pe timpul de vară, când alte mâncări mai grase nu se pot conserva fie din cauza căldurilor prea mari, fie că nu se pot procura așa de ușor ca la orașe. De aceea și vedem, că vacile cu lapte sînt niște prieteni nedespărțiți ai economului din timpurile cele mai vechi. Fiind-că laptele este cel dintăiu și cel mai neapărat de lipsă mijloc de nutrire al omului dela naștere până la moarte, credem că nu va fi de prisos, ca se arătăm la locul acesta câte-va reguli mai însemnate pentru mulsul vacilor.

Mulsul vacilor se socotește de cătră unii economi, cari nu se prea deprind cu acela, ca un lucru foarte ușor, pe care îl poate face ori-ce persoană. Dar' aceia sînt în rătăcire, de oare-ce mulsul vacilor este de o însemnătate tot așa de mare, ca ori și care lucru din economie, pe care îl poate săvîrși cum se cade, numai o atare persoană, care are și puterea și deprinderea de lipsă.

Și pe lângă toate acestea, cum am zis, adese-ori putem vedea pe la sate mai ales, că vacile cu lapte, astăzi se mulg de cătră o persoană din casă, ear' mîne de cătră alta. Urmarea acestei schimbări de persoane este aceea, că nici una nu mulge de o potrivă și într'un fel și așa vacile cu lapte pot se-și reardă pe încetul laptele din zi în zi tot mai tare, ba în cele din urmă pot chiar se și înțerce.

Așa stînd lucrul, este prea natural, ca vacile să se mulgă numai de cătră o persoană, ear' de cumva sînt mai multe și de cătră două sau trei, cari însă au deprinderea de lipsă. Mulsul trebuie să se facă pe cât numai se poate la una și aceeași oară, atât seara, cât și dimineața.

Pe unde vacile cu lapte se țin și vara în grajd, mulsul se poate face de

câte trei-ori pe zi, și adecă: dimineața, la ameazi și seara. Cu cât se mulg vacile mai des, cu atât dau lapte mai mult, mai bun și mai gras. Aceasta se poate vedea la laptele de dimineața de peste vară, că e mai gras ca cel de seara, fiind-că dela mulsul de seara până la cel de dimineața nu trece atîta timp, pe când în decursul iernii, este mai gras cel de seara, fiind-că ziua e mai scurtă și noaptea e mai lungă.

Mulsul vacilor trebuie să se facă totdeauna înainte sau după nutrire. Va se zică pe timpul mulsului, vacile trebuie se fie în liniște deplină. Prin urmare greșesc tare economii aceia, cari pentru-ca se poată mulge vacile, le dau de mâncare, și pe timpul acela, când ele mîncă, ei se apucă de muls; — greșesc, pentru-că atunci vacile sînt neodihnite, lacome după mâncare, ba unele sînt și invidioase, cu deosebire dacā ved, că mai sînt și alte vite în apropierea lor, și așa ușor se poate întembla, ca să ne verse laptele chiar când sîntem gata cu mulsul.

Înainte de a se apuca de muls, țitele, ba une-ori și ugerul trebuie spălat, iarna cu puțină apă mai călduță, ear' vara poate fi și ceva mai rece. Prin acest spălat, se depărtează oare-cum necurătenia, ce se află pe acelea, ear' vacilor le mai trece și gādilitul.

La muls trebuie se prindem tot câte două țite deodată, dar' așa, ca se nu fie amîndouă de dinainte sau de dîndărît, sau amîndouă din partea de cătră om, ci țitele trebuie să se țină crucis la muls va se zică, una de dinainte de cătră om, ear' cealaltă de dîndărît din afară. După-ce cele dintăiu s'au golit, se prind următoarele două, tot în modul arătat.

În decursul mulsului, țitele se schimbă, după-ce s'au golit odată, apoi earăși se apucă, în care timp cele lăsate goale, se umplu din nou cu lapte. La muls, țitele trebuie să se prindă cu mîna întregă, ear' mulsul, pe cât numai se poate, să se facă cu toată graba. Numai la urmă, când vedem, că numai vine lapte pe țite, le stringem cu nodul degetului cel mare și arătătorul, pentru a ne pută convinge, că oare mai este lapte în uger — sau nu?

Dar' mai ales când își ștergea de pe frunte și de sub gușă o nobilă sudoare de erou, tușia apăsă și cu atîta ifos, încât soldatul din preajmă era gata să-i prezinteze arma... plin de respect și de teamă.

Acest grad arătos, avea o frunte veduvită de păr până la creștet; niște sprincene ca două lipitori sătule; o păreche de ochi de un verde șters, mici, neastîmpărați și violeni...

Obrazii îi erau bucălați și roșii ca două părjoale gata de pus la grătar; mustățile cât vrabia de toamnă, întoarse a oală; ear' musca de sub buza de jos o purta despărțită în două.

De altmîntrelea era pururea ras bine, cu perdaf, de-i sta pielița linsă, cu luciri albastrii, și oinstita gușă, ca o gușă de somn.

În dealul Spirei îl cunoșteau toți ca negustor de ispravă, drept la cântar și păstrînd ocua lui Cuza.

Tocana lui căpitan Costache.

Războiul se sfîrșise și Vodă Carol se întorsese în București.

Armata însă era toată peste Olt, de unde aștepta cîșul să-și facă intrarea triumfală în capitala țării.

Astfel, garda civilă făcea serviciul de pază și la palatul domnesc.

La câte întâmplări, care de care mai plină de nostimadă, a fost pricină astă gardă civilă, de hazlie memorie!

Așa, într'una din zile, se vedea în dreptul corpului de gardă, un reteveiu de om, scurt și gros, cu chipiul dat pe ceafă și cam plecat pe urechia dreaptă.

Îl simțiai numai decăt că nu e la locul lui în tunica ceea, amenințată să plesnească pe la toate încheeturile.

Totuși, îl vedeai în acelaș timp că umblă să se arate țanțos, grozav, mai să vîre un dram de frică în pacinici treceători de pe podul Mogoșoai.

De sine se înțelege, că dacă vacile au vițeii, și acestora trebuie se le lăsăm câte o parte din lapte, fie înainte, fie după-ce le-am mulș, după-cum sânt de date dela fătat. Laptele, pe care îl mulgem mai întâiu, este mai apătos, ear' oel de pe urmă este mai gras. Aceasta provine de acolo, că stând laptele mai mult timp în uger, grăsimea se așează pe părții aceluia, și numai în decursul mulșului se sloboade în fițe.

Unii economi cred, că ugerul vacilor este ca o pungă, în care se adună laptele gata. Aceasta nu e pe deplin adevărat, de oare-ce s'a constatat, că sânt multe vaci, în al căror uger abia ar încăpea câte două litre de lapte și totuși ele dau îndoit mai mult, după-cum se poate vedea aceasta și la bivolițe. Cum vine dar' aceasta? Imprejurarea aceasta se poate explica numai așa, că o parte a laptelui se pregătește prin celulele ugerului tocmai pe timpul mulșului.

La mulșul vacilor, pe lângă deprinderea de lipsă, cum am zis și mai sus, persoana, care mulge trebuie să fie și tare în mâni, cu deosebire la vacile, cari se mulg mai greu, căci dacă nu se mulge tot laptele din uger, vaca și-l tot contrage, până când în cele din urmă înțarcă cu totul.

Cu deosebire vacile tinere, cari fată mai întâiu, se nu le lăsăm, ca să le mulgă decât o persoană care știe mulge bine și care are în mâinile ei și puterea și măiestria de lipsă, de a face o vacă bună sau rea de lapte, după-cum o dedă la tinerețe, de oare-ce și cu vacile se adeverește, în cele mai multe cazuri proverbul bine cunoscut: »precum se învață în tinerețe, așa se poartă la bătrânețe«.

Ioan Georgescu.

Dela Hunedoara,

(Constituirea însoțirii economice »Agricola«).

— Raport special —

— 4 Maiu 1902.

Abia cu câteva zile înainte s'a vestit publicului românesc dorul Românilor din comitatul Hunedoarei, de a-și înființa o însoțire economică pentru valo-

Il chiamă Costache Mireasmă, ear' de când cu gvardia oivilă, toți îi ziceau scurt: don căpitan Costache.

Să nu credeți, că don căpitan Costache nu era om cu lipiciu.

Dimpotrivă; și lipiciu îi stă în alunița din stânga gurei, o aluniță mândră c'un smoc de păr negru, și care, pe vremuri, furase multe inimi simțitoare.

Atunci chiar, alunița cu pricina, era dragostea cocoanei Firiței, jumătătea după prăvilă lui don' căpitan Costache.

Mai ales când coana Firița avea și dînsa nevoie de doi, trei poli pentru vre-o »tualetă«, era destul să-l pupe odată pe aluniță și să-i zică:

— Of! Costache, o să mă omoricu alunița ta, și, numai decât polii își arătau roata lor de aur și treceau din cecmăgeaus prăvăliei în palmă la dumneaci.

risarea produselor agricultorului român și azi cu bucurie înregistrăm, că dorul — fapt s'a făcut.

La consfătuirea din 30 I. tr. ținută în Hunedoara sub prezidiul noului protopop al tractului, dl Avram P. Păcurariu, entuziasmul și șansele succesului au fost atât de promițtoare, încât inițiatorii acestei mișcări au decis să țină adunarea constituantă deja la 3 Maiu.

Adunarea s'a ținut și însoțirea proiectată s'a înființat. Despre decursul acestei adunări corespondentul nostru ne scrie următoarele:

Ideea înființării unei însoțiri economice în Hunedoara, care să se ocupe cu valorisarea produselor agricole — era cunoscută cu luni de zile în cercurile de pe aici. Sufletul acestei mișcări, dl Nicolau Macrea, n'a cruțat timp și muncă: a pregătit terenul în Hunedoara, a alergat pe la Deva, Orăștie și pe Valea-Jiului și — spre lauda lor fie zis — frunții din toate părțile aceste au primit cu entuziasm și cu dor de muncă ideea lansată. În fruntea mișcării s'au pus apoi frunți valoroși ca domnii: Francisc și Dr. Alexandru Hosszu-Longin, Avram P. Păcurariu, P. Stoica etc. etc. și munca pregătitoare se făcea febril și conștient.

Astfel se explică faptul, că la adunarea constituantă ținută Sâmbătă, în 3 Maiu, abia la câteva zile după consfătuirea anunțată prin ziarele noastre — inițiatorii acțiunii s'au văzut față în față cu un fapt împlinit.

La deschiderea adunării, presidentul dl Francisc Hosszu-Longin, după-ce în calde și entusiaste cuvinte a sintetizat importanța muncii economice pentru dezvoltarea și întărirea individualității naționale, a putut anunța cu bucurie, că la plănuita însoțire sânt subscrise deja cote în sumă de peste 17.000 coroane! Și asta abia în decurs de 2-3 zile și numai prin membrii din loc și din apropiere!

Pentru constituirea biroului ad hoc presidentul a designat ca notar pe dl Nicolau Macrea, ear' ca verificători pe domnii Dr. Aug. Drăgits și Petru Moisin.

După-ce presidentul a spus încă odată celor prezenți (în număr de peste

Care va zică, don' căpitan Costache era un om cu dare de mână, cu vază în mahala, și cu aluniță lângă gușă.

Ce-i mai lipsia? o cinste mare, de care să meargă vestea ca de popă tuns...

Iacă-i veni și cinstea, că doar' era om ursit să se bucure de toate bunătățile vieții...

În ceea zi de atunci, când era de gardă la palat, când se plimba de colo până colo murind de sete și înviind la gândul că s'apropia ceasul mesei, eacă se pomenește că Maria-Sa Vodă îl poștește la masa domnească.

Don' căpitan Costache nu mai văzuse până atunci stele verzi...

În clipa aceea însă, mii de stele de asemenea fel, îi scipiră pe dinaintea ochilor.

Auzi, mă rog: la masă cu Vodă!

Câtă cinste pentru tot dealul Spirei, cinstit în arătoasa lui persoană!

30) scopul însoțirii, pentru a cărei constituire s'a conchemat adunarea, a rugat pe dl V. C. Osvadă să dea cetire proiectului de statute, stabilit în consfătuirea ținută zilele trecute. Cu mici modificări proiectul de statute a fost primit și în baza aceluia — însoțirea economică »Agricola« din Hunedoara s'a declarat de înființată. Direcțiunea noii adunări s'a compus din următorii membri: protopopul Avr. P. Păcurariu adv. Dr. Alex. Hosszu-Longin, preotul Leontin Ungur, preotul Petru Popoviciu, caszarul opid. Mihail Rimbaș, comptabilul de bancă Nicolau Macrea și comerciantul Daniil Mușca.

Comitetul de revisiune constă din membrii: preotul Petru Șinca, diacon-comptabilul Petru Rimbaș, notarul Teofil Tulea, medicul Dr. Aug. Drăgits, preotul George Rain și proprietarul Petru Șerban. Director executiv al însoțirii a fost ales dl Vasile C. Osvadă.

Însoțirea »Agricola« își va începe activitatea îndată ce va avea subscris capital de cel puțin 40.000 coroane. În speranța spriginului ce-l așteaptă dela publicul românesc să plănuește inactivarea însoțirii imediat după secerișul anului curent. Prin anticipațiile ce le va da atunci această însoțire agricultorilor români — le va da acestora posibilitatea să-și țină bucatele în magazine și să nu le arunce în piață cu prețuri de batjocură.

Facem și la acest loc apel la publicul românesc și-l rugăm să dea spriginul seu însoțirii din vorbă, ca cu atât mai îngrabă să-și poată începe activitatea, menită să contribuie foarte mult la îmbunătățirea sorții țeranului agricultor.

Rap.

(Va urma).

Indrumări pentru creșterea vermilor de mătasă.

(Urmare și fine.)

Regula următoare trebuie păstrată în ce privește hrana vermilor.

a) Hrana trebuie să fie potrivită vârstei lor; în primele etăți li-se dau foi mici și fragede și de e cu puțință tăiate, mai târziu li-se pot da foi mai mari întregi și în cea din urmă vîrstă

Acela care-i făcuse poftire din partea lui Vodă era un ofițer, un sublocotenent numai...

El, coscogea-mi-te căpitan Costache, se fisticl într'atâta de bucurie, că luă poziție și-l salută curat după reglement, ca pe un superior.

Mai târziu, când povesti el asta, avu prezența de spirit să spue, că în ofițeratul acela, el salutase pe Vodă.

Eacă-l pe don căpitan Costache la masă domnească!

Erau: Maria-Sa Vodă, câțiva ofițeri din casa militară a Mariei-Sale, și el... căpitan Costache!

Era îndrăzneț de felul lui, era vorbăreț foc, în mahalaua lui; stătuse și pe la mese boierești în vreme de alegeri; care va să zică era om purtat și nicăieri nu dăduse cinstea pe rugine.

În fața lui Vodă însă, nu știu de ce și cum, sta ca pe ghimpi și-și perdue pofta de mănăc.

li-se pot da foile pe ramuri și chiar ramuri întregi.

b) In primele etăți nu se dau foi bătrâne.

c) In etatea din urmă se nu se dee foi prea tinere sau din acelea provenite dela pomi crescuți isolați.

Cantitatea de frunză ce trebuie pentru vermii eșiți din 3 grame sēmēnța este următoarea:

a) In cele dintăiu 6 zile	400 grame
b) Dela 7—11 zile	1. kgr.
c) „ 12—17 „	7. „
d) „ 18—24 „	27. „
e) „ 25—31 „	121. „

In total dar . . . 157 k. 400 gr.

Nu se va da decât puțină frunză în ziua a șasea și numai celor, cari nu sânt în somn. În ziua a 11-a, când viermii sânt în al doilea somn, se dă earăși foarte puțină frunză și numai celor-ce nu sânt în somn. Același lucru se va urma și în zilele de 18 și 24. In toate zilele cât se va putea mai de dimineată (ora 5) se va rări și schimba așternutul, afară de zilele când au loc somnurile.

La schimbarea vermilor se vor în-lătura toți aceia cari s'ar presupune că sânt bolnavi. Patul, pe care s'au găsit vermii bolnavi, se va spăla numai decât cu leșie fiartă sau cu apă de var, se va usca bine și numai astfel va pute fi din nou întrebuințat. Vermii presupuși bolnavi se vor îngrijii separat, ear' cei constatați bolnavi se vor nimici prin foc; asemenea se va nimici și așternutul, pe care au fost acei vermi.

Relativ la boale se vor observa vermii cari incetează de a mai mânca și au pe piele Pete roșiatice, sau când au niște picături mici pe corp, din care ese un fel de suc lipicios, care se uscă și dă naștere la Pete negricioase; acestea se vęd mai ușor pe picioare și corp.

Viermii cu Pete roșiatice sânt atinși de boala numită înțepenire (muscardină), care este foarte molipsitoare. Când se ivește această boală, trebuie, cum am zis mai sus, schimbați viermii sănătoși pe paturi curate și chiar în altă odaie; dacă e posibil hrana să fie dată cu frunze de alți duzi, decât aceia din care

li-s'au dat la început; odaia unde s'au ivit boala să fie spoită și curățită din nou. Desinfecția se poate complecta, arzând pucioasă în acea cameră.

Vermii cu Pete negricioase sânt atinși de boala numită Pebrină, boala care a adus pagubele cele mai mari dela 1845 încoace. Boala aceasta se moștenește și prin sēmēnță, de aceea se recomandă, să nu se cultive altă sēmēnță decât aceea care este garantată ca sănătoasă. Aceea pe care ministrul agriculturii o împarte gratuit micilor cultivători, este garantată în privința sănătății. Pentru înlăturarea acestei boale nu se poate recomanda decât curățenia, izolarea și distrugerea vermilor bolnavi și procurare de sēmēnță absolut sănătoasă.

Cea mai mare greșeală a cultivatorilor nostri este creșterea sēmēnței recoltate de ei fără ca fluturii cari au produs-o să fie fost examinați în ce privește sănătatea lor. In toate țările atăzi nu se cultivă nici o sēmēnță, care nu e mai întâiu examinată la microscop și găsită sănătoasă.

5. Urcarea vermilor și recoltarea gogoșilor. Dacă timpul e favorabil și odăile în care se face creșterea vermilor de mătasă, se pot ține cu o temperatură potrivită (17°—20°), urcarea vermilor are loc în a patra sau cel mult a cincia săptămână.

Cu două trei zile înainte de a se apropia timpul urcatului se prepară paele sau tufele cu frunze, pe care vermii trebuie a se urca spre a forma gogoșile. Paele de grâu, de ovės, de săcară, de centaură sau vinețică de rapiță sânt cele mai bune pentru acest lucru, dar' să se bage bine de seamă, că ori-cari vor fi alese, să fie mai întâiu bine uscate la soare sau pe cuptoarele de pâne ori în alt mod.

Când vermii au devenit maturi, ceea ce se poate observa după corpul lor, care devine transparent (străveziu), ceea mai mic și după mișcarea continuă a capului și tirirea pe marginea paturilor, trebuie să avem grije să nu fie prea deși, căci în acest caz fac gogoși duble (înfrățite), a căror valoare e foarte mică. In acest timp paturile pe cari stau nu trebuie mișcate.

Numai după opt zile trecute dela învălirea gogoșei se începe recoltatul și pentru a ne încredința mai bine, dacă vermele a isprăvit de tors tot firul și prin urmare putem recolta gogoșile, trebuie să ne uităm mai întâiu, dacă aceea gogoășe sună ca miezul dintr'o migdală sau ca un ou stătut.

După culesul gogoșilor se așează până la întrebuințarea lor pe paturi, în odăi bine aerisite și în straturi cât se poate mai mici.

6. Uciderea crisalidelor (păpușele din gogoși). Dacă cultivatorul nu voește a vinde gogoșile imediat după recoltă și dacă nu dispune de timp pentru a trage firul, gogoșile trebuiesc omorite în modul următor:

In cuptorul de pâne după 2 ore dela scoaterea pânei se bagă o gratie de scândurele pe care se pune un strat de 5 cm. (trei degete), de gogoși punând deasupra pe cele duble sau cum să mai zic gemene; se țin un sfert de oră și apoi se scot afară, se taie una din ele, se înțeapă păpușa din ea și dacă nu mai mișcă e un semn că toate au murit. După aceea se pun toate într'o cameră bine aerisită și se păstrează acoperite cu o pânză stropită cu apă timp de 3—4 ciasuri, după care se țin descoperite până se uscă toate complet. In acest mod se țin răsfirându-le în fiecare zi până la tragerea firului sau vânzarea lor. Nu este bine a ține gogoșile prea mult în cuptoare, căci mătasa se strică. Fiind-că cultivatorii nostri nu prea sânt deprinși cu aceasta operație recomandăm să le vëndă numai decât.

7. Recolta sēmēnței. Nu putem recomanda nimēnui a-și recolta singur sēmēnța, de oare-ce se cere pentru acest scop o adevărată știință. De aceea povățuim pe crescători sau să cumpere sēmēnță dela producători recunoscuți cu cunoștinți speciale, pe care-i poate recomanda ministrul, sau să cultive numai pe aceea ce împarte în mici cantități ministrul agriculturii.

In nici un caz nu sfătuim a cultiva o sēmēnță, care n'a fost mai întâiu examinată în privința sănătății, de oare-ce am arătat că boala Pebrină e foarte periculoasă și vermii bolnavi de aceasta boală produc și sēmēnță bolnavă.

De altfel, drept vorbind, nici mâncările ale domnești nu-i plăceau.

Firește, Vodă prinse de veste că don' căpitan Costache numai cât își mânjea farfuria și că nu mânca nici din puținul cât scotea.

— Don' căpitan, îi grăește Vodă atunci, d-tale nu 'ți-e foame?

— Să trăești, Măria-Ta, eu sânt sincer de naturul meu... Nu fie Mariei-Tale cu supărare, eu am stomac delicat și bucatele astea sânt prea grele pentru mine...

— Grele pentru dumneata... a! foarte bine...

Atunci spune, te rog, ce să comandăm pentru d-ta... Nu te sfii, don' căpitan. Ce mâncări așa ușoare, pentru dumneata?

— Apoi, Măria-Ta, vre-o tuzlama de burtă, vre-o tocană par egzemplu... știi ca pentru stomac delicat...

— Foarte bine, don' căpitan...

Și Măria-Sa porunci să vie șeful bucătăriei

Măria Sa era foarte vesel în zilele acelea de după războiu și voia să facă pe voia lui căpitan Costache.

Șeful bucătăriei se ivi sfios și mirat de cinstea ce 'i-se făcea.

— Acuma, don' căpitan, poruncește, te rog, mâncarea după plăcerea d-tale, îi zice Vodă.

— Dacă-mi dai voe, Măria-Ta, răspunse căpitan Costache ridicându-se, mă duc eu la bucătărie și în zece minute torn o tocană, să vă lingeți degetele... adecâte să fie cu pardon că așa vine vorba.

— Bine, don' căpitan... duceți-vă...

(Va urma).

GLUME.

Țiganul și cioara.

Un Țigan și un Român mergeau pe drum. Sub un copac Românul vede o

cioară și o arată Țiganului, întrebându-l rîzînd: — Ce lighioană să fie aia de colo de sub copac, măi Țigane? Țiganul se uită, nu-i veni să-i spue ce e, de frică să nu se păcălească, căci

Să-i zic cioară

Dă pă tica de ocară.

Se apropie de cioară și răspunse: — De!.. rața să fie.. nu ie, că rața are ciocul iataganos... perpelita... nu ie, ca perpelita e pestrîta... Ne mai găsind ce să mai spue, îi dete cu piciorul zicînd: — Las'o dracului încolo, că știu eu ce e!

A. Pentru-ce 'ți-e nasul așa de roșu?

B. De mândru, că nu-l vîr în trebile altora.

Directorul de temniță. Ei bine, ce muncă cinstită vrei să începi?

Pungașul. O să-mi cupmăr un loc de loterie.

Dacă însă cineva ține cu orice preț a produce singur sēmēnță, recomandăm ca să aleagă mai întâiu gogoșile cele mai frumoase, să le înșire ca pe mărgelile la capete, fără a le pătrunde, să le atirne în o cameră până-ce vor începe să iasă fluturii. Fluturii eșiți să fie puși pe un pat, pe hârtie curată și după împărechere, să luăm numai pe cei ce nu vor avea bășici negricioase pe aripi și nici coloarea plumbului la vîrf, și să se pună fiecare păreche într'o punguliță de hârtie sau de pânză rară, prin care însă să nu poată trece sēmēnța. Aceste săculețe se strâng la guri și se acată 2 câte 2, pe sfori, în o cameră curată până-ce mor fluturii.

Când fluturii au murit și când nu avem instrumente pentru esaminat îi aruncăm în foc, ear' săculețele se păstrează într'un loc răcoros, aerisat și ferit de umezeală, de soareci sau de alte insecte până la timpul înviatului.

A. N. Nițescu.

Date statistice

din arhidieceasa gr.-or. a Transilvaniei pe anul 1901.

Din rapoartele înaintate de consistor sinodului din anul acesta comunicăm datele următoare:

I. Fonduri, fundațiuni etc.

Averea fondurilor administrate de consistor a fost la finea anului 1901 de 5 milioane 111,418 cor. 76 bani.

Din taxele *sidoxiale* s'au încasat 37,796 cor. 94 bani.

Fondul de pensiuine e de 375,988 cor. 93 bani. În decursul anului s'au dat ajutoare și pensiuine în suma de 10,785 cor. Restanțele la membrii și la comunele bisericesti s'au redus la suma de 81,958 cor. 88 bani.

Depozitele fructifere administrate la consistor s'au urcat la suma de 530,168 cor. 79 bani.

Din taxa *cununășilor* s'au încasat 2347 cor. 51 bani.

Comunele bisericesti au avut la finea lui 1900 o avere de 19 milioane 633,783 cor. 83 bani.

Dintre darurile făcute în favorul fondurilor și comunelor noastre bisericesti cele mai considerabile sînt următoarele:

a) Maria Baboia măritată Sonderegger din Sibiu a creat o fundațiune de 10,000 cor. pentru acoperirea trebuințelor culturale ale arhidiecesei.

b) Constantin de Sterio a donat bisericiei din Brașov-cetate 6000 cor. pentru ajutorarea văduvelor sărace de acolo.

c) Eufrosina G. Ioan, bisericiei din Brașov-cetate 6000 cor., tot în scopul ajutorării văduvelor de acolo.

d) Bucur Popa din Seliște pentru fondul cultural de acolo 2200 coroane.

e) Rosalia George Sabo din Roșia-montană un loc în preț de 3200 cor. pentru acoperirea salariului învățătoresc dela școala noastră confesională de acolo.

f) Alexandru Sighiartău capelan în Ciceu-Poeni tractul Dejului 404 cor. în scopul zidirii unei bisericiei nouă în parochia sa.

g) Simeon Boșoc din Sânger tractul M.-Oșorheiului, bisericiei de acolo o casă și grădină în valoare de 2000 cor.

h) Ioan Oșetea din Retigdorf, 2 jure de pământ pentru infrumusețarea bisericii de acolo.

i) Maria Aiser din Făgăraș, o casă, curte și grădină pentru scopurile culturale ale bisericii noastre de acolo.

Din conspectul despre starea rațiociniilor se vede, că nici cu un % în restanță sînt protopresbiteratele: Bran, Cămpeni, Cohalm, Lupșa, Sebeș și Sighișoara.

Cu 1%, Cetatea-de-peatră și Sibiu; 2% Bistrița, Seliște, Unguraș; 3% Mureș-Oșorhei, Solnoc; 5% Brașov; 6% Deșiu, Târnava; 7% Alba-Iulia, Dobra și Orăștie; 8% Reghin; 11% Zarand; cele mai multe restanțe sînt: Turda 43%; Treiscaune 35%, Făgăraș 32%; Cluj 29%; Deva 27%; Mercurea 24%; Hațeg 23%, Ilia 23%; Avrig 17%; Agnita 15% și Abrud 13%.

(Va urma)

SFATURI.

Contra vermilor la cai recomandă profesorul Steuert tisighie (acid tartaric) pentru vomat. Pentru mânzi sub 1 an ajung 12 grame, la cei de 2 ani 16 grame. Din cantitatea aceasta le dăm în 2 dimineți după oaltă jumătate. Jumătatea aceasta se disolvă în 1/4 litru apă ferbinte și se toarnă în apă de adăpat. Ca să o bea, nu le dăm în presară apa de beut sau le-o dăm sărată bine. În 2-3 zile pierd o grămadă de vermi. După două săptămâni le mai putem da odată cantitatea aceasta.

Lustru pentru tablele de scris din școală. Pentru înegritul tablelor de scris amestecăm 1/2 litru spirit bun, 70 grame gelac, 6 gr. funingine fină și 3 grame făină fină de cretă.

Știri economice, comerc. industr. jurid.

Dela băncile noastre. »Aurora«, Năsăud. Anul XXVIII. Depuneri 806.546, fondul de rezervă 55.500, venitul curat 12.025 coroane.

»Unirea«, Vad. Depuneri 86.961, venitul curat 3763 cor. 6 bani.

Tirgul de lână din Mișcolț se va ține anul acesta în 18 Iunie n.

Liferare. Din partea comandai districtuale honvezești din Cluj se publică un anunț pentru liferare de ovės, fēn, paie și țemne de toc. Terminul până în 3 Iunie n. Amănunte se pot afla în cancelaria camerei comerciale din Brașov.

Un muzeu comercial american se va deschide în curēnd în București sub auspiciile reprezentantului Statelor-Unite americane.

Starea sēmēnăturilor este escelentă în toată România.

Arăturile întărziate se activează peste tot, așa că în câteva zile totul va fi sfîrșit.

Furnisare de încălțăminte pentru honvezi. Ministrul ung. de honvezi a luat hotărîrea de a da meșteșugarilor din patrie furnisarea încălțămintelor, și anume a 16.300 de părechi bocoance și 6700 părechi ghete ușoare. Prețul unei părechi de bocoance este 10 cor. 15 bani, al ghetelor ușoare 8 cor. 65 bani. Marfa gata este de a se înainta cel mai tîrziu până la sfîrșitul lui Martie 1903 la depositul de monture din Budapesta. Relativ la timbrarea ofertelor, s'a dat favorul de a se pune timbru de o coroană pe coală, ori-căți ar fi semnați pe ea. Meșteșugarii, cari fac oferte individuale, fiecare trebuie să pună timbru de 1 coroană. Ofertele sînt de a se înainta cel mult până la 1 Iunie a. c. la camera de comerț și industrie din Brașov.

Esportul de vaci în România.

Guvernul român a dat o ordinațiune, prin care oprește importul de vaci nevaccinate cu tuberculin contra tuberculozei (officei). Resultatul negativ al vaccinării trebuie să fie notat pe țidulă.

Prețul zăharului a scăzut de nou în Germania cu 50 finice de maja metrică.

Starea sēmēnăturilor în America de-nord e după ultimele rapoarte favorabilă.

Veterinagiul din Ungaria în a. 1900. În anul 1900 au fost înștiințați ca bolnavi 3123 cai, 11 059 vite, 23.573 oi, 300.349 porci. Au perit 1262 cai, 2548 vite, 1476 oi, 188.393 porci. Boala de gură și de unghii a fost în 22 comune Paguba pricinuită de boalele de vite s'a socotit cu 6 milioane 636.000 cor. În întreaga țeară sînt 991 medici veterinari.

FELURIMI.

Cultura hrisciei în Franția. E. Fau dă următoarele amănunte: Se sēmēnă în Franția din veacul al XV-lea. S'a sēmēnat anul trecut pe 610,710 hectare, adecă pe o întindere indoită cât ovėsul și aproape de o potrivă cu a orzului. Hrișca dă 10,114,992 hectolitri de boabe în valoare de 92 042,085 lei, și 9,123,181 cāntare metriche de pae, în valoare de 17,332,690 lei.

Hrișca nu cere pământ gras, ci se mulțamește cu cele granitice și șistose; dar' suferă rău de vânturi tari și ploieri reci și de arșită.

Florile hrisciei sînt foarte căutate de albine; paiele singure sau amestecate cu huji de mazărice îngrașă vitele și dau hrană bună și bogată.

Boabele se întrebunțează la făcut gris, se întrebunțează, mai rar, și făina. În Olanda se face un rachiu foarte scump și bun din hrișcă.

Hrișca omoară bine buruenile și deci curăță lanurile, în cari a fost sēmēnată.

Sînt trei feluri de hrișcă în Franția. Hrișca obicnuită, hrișca cenugie sau argintie, hrișca tătărească și o varietate a acesteia Hrișca-socară, ambele tari în potriva frigului.

CRONICĂ.

Nou vicar. I. P. Sa Episcopul *Nicolae Popea*, a numit zilele acestea vicar al diecesei Caransebeșului pe Prea cuviosul arhimandrit *Filaret Musta*.

Dela Asociațiune. În ședința din 8 I. c. comitetul Asociațiunii a primit invitarea comitetului cercual din Oravița de-a ținea adunarea generală din anul acesta acolo. Ea va fi convocată pe zilele de 14 și 15 Septembrie.

Între alte concluse de mai puțin interes public s'a hotărât tot în ședința aceasta să se intervină la lucrurile competente din România, ca să se reducă taxele vamale oneroase, cu care sânt impuse dincolo produsele literare române din Transilvania și Ungaria.

Sărbările dela Beiuș Sâmbătă, în 3 Maiu a. c. st. n., la orele 5 p. m., sala festivă a gimnasiunii superior gr.-cat. din Beiuș era îndesată de public. Inteligența din loc, precum și mulți provinciali grăbiră să asiste la strălucita sărbătoare iubilare pe care au aranjat-o școlile și internatele române din Beiuș în onoarea prea vrednicului arhieru Mihail Pavel.

Festivitatea a decurs după un program foarte bogat și cu mult gust ales, care a fost executat peste toate așteptările, spre deplină laudă a corpului didactic.

Cu finea programului Escelența Sa Episcopul Pavel, care a fost de față în decursul întregii festivități, cu vocea-i blândă, a mulțumit cald fiilor sei manifestarea iubirii lor sincere și devotamentul loial. — S'a ridicat apoi din public Il. Sa Demetriu Radu, episcopul Lugojului. Vocea-i puternică, plină de convingere a făcut, ca în ochii tuturor să se ivească lacrimi...

Sărbarea a fost peste tot foarte reușită.

Hymen. Dl. *Ilie Oltean*, inv. în Ludoșul-mare și d-șoara *Ana Topârcean*, fiica notarului din Apoldul-inferior, fidanțați.

Fapte nobile. Ni se scrie: În parochia Mintiul-român, protopopiatul Betleanului, lipsa de școală a fost simțită așa cât fu amenințată și din partea regimului. În decursul anului 1901 s'a edificat o școală corespunzătoare — așa cât afară poate de districtul Năsăudului alta asemenea nu este în diecesa Gherlei. Edificarea a îndeplinit-o arhitectul Ioan Moldovan. Spesele le-a suportat poporul. Donațiuni separate s'au făcut din partea preotului Ioan Bulbuc, învățătorului Elia Petrean și curatorului Ioan Brășfaloin, cari fiecare au donat câte 100 coroane, prin ce s'a și acoperit școala cu tinichea. Tot în anul 1901 crepându-se un clopot la Sf. biserică lipsa acestuia asemenea era simțită. Aceasta o suplini dl. Simeon Marțian jude pensionat și d-na sa Tațiana cumpărând un clopot în preț de 510 coroane.

Până când într'un popor să află simțul de a jertfi pentru cultură și religie între împrejurări atât de critice, până atunci omnipotenții pot disputa viitorul, dar' nu ne pot nimici.

Un călător.

O cununie strălucită. În 11 c. s'a sărbătorit în bis. sf. inimă a lui Iisus din Budapesta cununia d-șoarei Lenke Mauthner, fiica dlui Edmund Mauthner, mare neguțător și șeful depositului de seminte ces. și reg., cu dl. avocat din capitală Dr. Victor Gyarmati. Asistența a fost mare și aleasă.

Daruri pentru biserică. Pentru împodobirea bisericii gr.-or. din Stena, protopresbiteratul Cohalmului, reînnoite în anul 1901, au contribuit următorii: Parochul Iosif Lup cu soția sa Elena, cari au purtat spesele acoperirii turnului cu tinichea în sumă de 694 cor. 80 bani; apoi Zachie Bercan, episcop I. cu soția sa Ana a dăruit 19 cor.; George Morariu, episcop II. și soția sa Maria 19 coroane; Pavel Scărneciu cu soția sa Maria, 19 coroane; cu a săror sumă s'a procurat un potir și un disc și stea; Ana Ioan Suma, din Cohalm a procurat o pia sau cuțitașul cu 7 cor.; preoteasa Iosif Lup a cumpărat lingurița sf. cuminecături cu 5 cor., toate acestea de argint de China aurite; Ioan Stanciu a cumpărat cu 4 coroane o cruce pe prestol, ear' femeile Domnica Z. Morariu și Anisia I. Scărneciu au procurat un epitrafir cu 12 cor.; societatea femeilor din Stena (despărțământul din strada Românilor), au cumpărat un policandru de bronz pentru 12 lumini foarte frumos cu 60 coroane, pentru aducerea căruia a trăpădat până la Brașov Lazar Suciu și George Bărbăteiu.

La subscrișul au mai intrat dela Ieronim Buzea, preot 10 cor.; Maria Buzea, preoteasă 4 cor.; Lazar Suciu 2 cor., văduva Păuna Scărneciu 1 cor., văduva Maria Oprea 20 bani, George Filip 2 coroane, Vasile Borcoman nr. 250 sen., 1 coroană; junior 1 cor., Ioan Mihăilă 2 cor., Ioan Borcoman nr. 267 1 cor., văduva Maria Moise Oprea 40 bani; I. M. Oprea 1 cor.; Z. Morariu 2 cor.; B. Albu, Z. Șerban câte 1 cor.; V. Scărneciu alui Nistor cu soția sa Ana 2 cor.; Pavel și Păuna Borcoman 3 cor.; Ioan Borcoman și soția sa Maria (și Fige-renii), v. Floarea lui Vasile Șerban, Iosif Filip cu soția Ana, câte 2 cor.; v. Maria B. Bărbăteiu, R. Noata, I. Bărbăteiu, V. Bărbăteiu, V. Șerban, câte 1 cor.; v. Ana Scărneciu 2 cor.; P. Gunea 20 bani; G. Molnar 1 cor.; v. Ana lui Pavel Oprea întru amintirea fetei sale răposate Maria 2 cor.; v. Maria B. Bărbăteiu întru amintirea fetei sale răposate Ana, I. Șerban cu soția Maria, câte 1 cor.; O. Bărbăteiu cu soția Bucura 2 cor.; Z. Scărneciu cu soția Maria 1 cor.; v. Ana Scărneciu întru amintirea răposatului seu soț Pavel și a lui Zachie, răposat la miliție 2 cor.; v. Ana Iosif Morar 1 cor.; v. Maria Filip 40 bani; I. Morar 80 bani; Maria Zahie D. Scărneciu, Bucura lui Ioan Șerban, câte 1 cor.; Ana Bucur Scărneciu 40 bani; Ana Mihăilă și soțul seu Z. Bercan 1 cor.; I. Borcoman 2 cor.; P. Cloșu bătrânul 1 cor.; Eftima Zachie Bercan 40 bani; Peuna B. Crihălmean 1 cor.; Ana Iosif Lup, Maria V. Borcoman sen. și jun., câte 60 bani; Ana soția lui G. Aldea 40 bani; Ana v. lui Pavel Oprea întru amintirea părinților ei răposate Zachie și Ana 2 cor. 40 bani; v. Maria Oprea 40 bani; Maria Scărneciu cu feciorul seu G. Scărneciu 1 cor.; Zachie și Maria Borcoman 2 cor.; Ana v. lui Bucur Scărneciu 40 bani; De tot au intrat 76 cor. 20 bani din care cu 36 cor. s'au procurat 2 sfeșnice pe prestol ear' pentru porto postal s'a spusat 1 cor. 16 bani rămânând la mine încă suma de 39 cor. 4 bani.

Afară de acest ajutor în bani a mai intrat la subscrișul și ajutor în pânză, cu scop ca să se procure un rînd de odăjdii bisericesti, care ajutor fiind încă neînsemnat, se amăna publicarea dăruitorilor până ce numărul lor se va mai sporî. În numele comitetului nostru bisericesc gr.-or. din Stena vin și pentru toate acestea spun și pe această cale mulțumita noastră tuturor marimogilor sprijinitori și ajutători mai sus arătați rugând pe milostivul D-zeu, ca să răsplătească fiește-căruia însuși și înmiiți din bogatele sale daruri.

Ieronim Buzea, paroch gr.-or.

Esamenul verbal de maturitate la gimnasiul din Blaj se va începe în 16 Iunie n. chiar a doua zi de Rosalii. Comisarul guvernului va fi dir. suprem Kuncz E. din Cluj. Esamenul scripturistic se va începe deja în 16 Maiu n.

Omor înfiorător. În comuna Silvaș din comitatul Clujului s'a întâmplat un omor înfiorător. Nicolae Pop din numita comună avea reputația de om bogat. Cu gândul de a-și jefui, pătrunseră într'una din nopțile trecute în casa lui niște tâlhari. N Pop dormia într'o odaie, unde dormeau și cele 2 fice ale lui, Maria în etate de 18 ani, și Amalia, în etate de 14 ani. Fetele dormiau amândouă într'un pat. Așa după miezul nopții se trezesc în gemetele tatălui lor Repede sar din pat, spre a-și da ajutor, când acolo niște mâni puternice le-au oprit și au început să le sugrume. Fetele au leșinat. Când s'au trezit și au dat alarma, tatăl lor zăcea mort. Medicul a constatat, că i-s'au frânt 11 coaste și a fost în același timp strangulat cu o funie. Uci-gașii au furat 30 fl. Nu s'a putut de până acuma de urma lor.

Asesorul consistorial din senatul strîns bisericesc, dl. Nicolae Ivan, protopresbiter în Sibiu, a dăruit fondului de 20 bani, creat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, în scopul acuirării unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor noștri, suma de 20 coroane.

O comună revoltată. În comuna Lemenkényi lângă Seps-Sân-Giorgiu s'au răscula oamenii din cauza comasării. Mulțimea a vrut să dărîme casele celor-ce au cerut comasarea și numai cu greu a putut o risipi gendarmeria.

Cutremur de pământ. Vulcanul Pelée din insula Martinica (Antilele Americii-centrale) a erupt în noaptea de 6 spre 7 Maiu, cauzând o catastrofă teribilă, care reamintăște soarta orașelor Herculani și Pompei. Erupțiunea a nimicit unul din cele mai înfloritoare orașe, Saint Pierre, mărgăritarul coloniilor franceze, oraș care avea o episcopie, teatru, căsărni, școală secundară tribunal și alte instituțiuni.

Spăimântătoarea erupțiune s'a întâmplat noaptea. Ea a acoperit orașul cu cenușă și lavă incandescentă, aprinzându-l. Locuitorii orașului (vr'o 30.000) au încercat să fugă, dar' au fost ajunși și îngropați de lavă, de ploaie de cenușă, de pietrii roșite de foc. Sghia-buri enorme înfocate au fost aruncate asupra bastimentelor din port, sfărîmându-le și ucizînd pe toți marinarii. Pe vaporul Roddam 18 marinari au fost omorîți de un enorm bloc înfocat și bastimentul s'a aprins. Vulcanul arunca la înălțimi enorme masse mari de materie aprinsă, care cădea asupra orașului și în mare.

N'au perit însă numai locuitorii din oraș, ci și cei din împrejurime, așa că numărul victimelor teribilei catastrofe este de vr'o 40.000. În Saint-Pierre și împrejurime nici un om n'a rămas în viață. Cadavrele zac cu miile pe țărmul mării, ca după o luptă teribilă. Orașul e redus la o movilă enormă de ruine fumegânde, acoperite de un strat gros de cenușă arzătoare.

Vulcanul Pelée era crezut stins de 50 de ani. Laoul, care ocupă craterul, într'o lărgime de 150 metri, s'a revărsat asupra orașului, apa fiind clocotitoare. Vulcanul e înalt de 1350 metri. El a erupt mai pe urmă în 1851, atunci însă n'a cauzat stricăciuni.

Catastrofa a întristat mult Franța fiind-că Saint-Pierre era unul din orașele cele mai înfloritoare.

O instalare de paroch. Din Roşia ni se scrie: În 4 Maiu st. n. a fost instalarea nou numitului paroch gr. cat al *Roşiei-montane*, a dlui *Isidor Butnariu*, tinerul şi zelosul capelan al Roşiei şi administrator parochial al filiei Cărpenei, care oucerise inimile credincioşilor încă de când era capelan.

Actul introducerii l-a implinit dl prot. *Iuliu M. Montani*, însoţit de notarul tractual dl *Alexandru Ciura* paroch al Abrudului şi vice-prot. onorariu.

Tempestate. Din Cisteiul ungar. ni se scrie, că în Vineria trecută a fost acolo o furtună grozavă, cu peatră şi de mărimea ouălor. Grindina a stricat foarte mult în vii, pomi şi holde. Astfel de ştiri triste au sosit din mai multe părţi ale ţării.

Avansări în armata comună. Cu ocaziunea avansamentului de primăvară şi următorii Români au fost avansaţi: maiorul general *Ladislau Cena* de lt. mareşal campestru comandant al brigădei XI. de artilerie. Colonelul *Emil Nestor* de maior general, comandant al brigădei XI. de artil. Căpitanul de cl. a II. *Vincenţiu Beran* de căp. de cl. I. în reg. 86 de infant. *Corneliu Cozgarea* în reg. 55 de infant. *Victor Goglea* în reg. 97 şi *Gustav Alesi* în reg. 51.

Locotenenţii: *Stefan Blondean*, de căpitan de cl. II. în reg. 3. *Augustin Pilvan* în reg. 76 şi *Antoni Lehár* în reg. 50 de infant. **Sublocotenenţii:** *Francisc Marcian* de locotenent în reg. 16 de infant. şi *Ioan Pintar* în reg. 75 de inf. **Cadetul** *George Cartalia* de sublocotenent reg. 29 de inf. **Medicul de reg. de clasa II.** *Eugeniu Nestor* de medic de cl. I. în reg. 7 de dragoni şi accesistul de comptabilitate *Moise Barb* de oficial de comptabilitate de cl. III. în ministerul de războiu.

† **Elisabeta Muntean.** În 8 l. c. d. a., a fost aşezată în cimiterul bis. gr.-or. din Turnişor spre vecinicia odihni Elisabeta Muntean, fostă învăţătoare în Dealu. Serviciul funebral a fost condus de dl *Mateiu Voilean*, asesor consistorial, fostul profesor al răposatei, asistat de părintele *Mihu* şi *Dimian*. Cântările au fost săvârşite de un cor al elevilor seminariilor din Sibiu. Public încă a asistat foarte mult; asemenea multe foste colege ale răposatei s'au grăbit să-i dea dovadă de iubirea ce i-au păstrat. Dl *Voilean* a ţinut un foarte frumos panegiric. Sieriu a fost purtat de şese pedagogi, ear' pe lângă sieriu prietenile şi cunoscutele răposatei, ducând fiecare câte-o cunună. Astfel între regretele generale sincere şi durerea neasemuită a familiei cadavrul tinerei copile a fost aşezat spre eternul repaos.

† **Iosif Maxim**, profesor la şcoala reată română din Braşov, a încetat din viaţă Mer dimineaţa la orele patru. Repausatul a servit cu zel şi conştienţiositate peste treizeci şi unu de ani la şcolile reale şi lasă în urmă-i regrete unanime. Maxim era în etate de 55 ani.

† **Emiliu Murăşan**, fost ascultător la cursurile de poştă şi telegraf din Budapesta fiind împărtaşit cu sf. sacrameinte ale muribunzilor, în etate abia de 24 ani după un morb lung, greu şi plin de suferinţe şi-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului la 10 Maiu ora 2¼ dimineaţa. Oşămintele scumpului nostru defunct s'au astupat la vecinicia odihni în 12 Maiu la 1 oră p. m. în cimitirul din Chethiu. Îl deplâng părinţi, fraţi, surori şi numeroşi alţi conţângei.

Lupi. În Berghin au năvălit în noaptea dinspre 5 l. c., mai mulţi lupi în turma de oi, care s'au risipit în toate părţile. După multă căutare s'au aflat dimineaţa 12 oi înecate în părau, ceva mai departe s'au aflat alte 16 cu gâtjurile sfâşiate, ear' 207 au fost aflate în vilele comunei Ohaba. O parte din oi n'a fost aflată.

Spargere. În noaptea din 13 spre 14 l. c. au intrat nişte hoţi în prăvălia lui *Nic. Sârbu* din Sălişte, furându-i aproape 2600 cor. Bănuţi sunt nişte lucrători croaţi.

Omor. Într'un păreu din Strugari (comit. Sibiiului) s'au aflat cadavrul lui *Ioan Cotea*, împuşcat prin gât. Ucigaşul nu e aflat încă.

Falsificatori de bani. În comuna Rădmăneşti (Caraş-Severin) autorităţile au pus mâna pe o bandă de falsificatori de bani. Până acum au fost arestaţi 2 plugari de-acolo, la cari s'au aflat 626 piese false de un fiorin şi o mulţime de coroane false. Falsificatorii au fost daţi pe mâna procurorului din Lugoj.

Mort înviat. În comuna Kaponya murise economul *I. Furizs*. El a fost pus în sieriu şi ai casei făcuseră toate pregătirile pentru înmormântare. Înainte de-a-l duce la mormânt, presupusul mort a deschis ochii. El a fost lust din sieriu şi pus în pat. Medicul are speranţă, că va trăi.

Focuri. Din *Deda* ni se scrie, că din negrija servitoarei dlui *Wigner* de-acolo s'a aprins un butoiu cu petrolu. Servitoarea a murit după chinuri de 12 ore. Casele au scăpat.

— Cancelaria comisarului de graniţă din *Porceşti* (l. Sibiiu) a ars. Focul a fost pus. Pentru aflarea celor-ce au dat foc a sosit din Budapesta un detectiv (poliţist secret).

Nenorocire. În pădurea de lângă Ciacova (Bănat) s'a întâmplat o nenorocire, căreia i-a căzut jertfă şi o vieaşă de om. Codreanul trimisese câţiva muncitori să lucre ceva acolo. Aceştia s'au şi apucat de lucru. Când a venit codreanul să-i controleze, a trebuit să se vire printre nişte tufe. Cum era cu puşca amănă, aceasta s'a aninat cu coşul de o creangă, s'a slobozit şi glonţul s'a oprit în lucrătorul *Zosim Marcu*. Codreanul s'a înştiinţat singur la judecatorie.

Arsă de vie. Nenorocire îngrozitoare s'a întâmplat de curând în comuna Răşiţa. Fiica de 18 ani *Ana* a dlui *Ioan Balaş*, în absenţa părinţilor sei s'a culcat lângă cuptorul, unde ardea focul. Scânteile sărind afară din cuptor au aprins hainele nefericitei fete. Când s'a deşteptat în urma chinurilor grozave, sări cu hainele aprinse în curte şi strigă în culmea desperaţiunii după ajutor. Deşi vecini au sărit îndată, totuşi până le-a succedat să stingă focul, a suferit sormanse fiinţă arsuri atât de grave, încât muri peste câteva ore de chinuri teribile.

Viţel cu 5 picioare. O vacă a economului *Ioan Simţion senior*, din Sibiiu, a fătat un viţel cu 5 picioare, dintre cari 4 sunt la locul lor, ear' al 5-lea pe spinare. Viţelul e sănătos şi suge.

Instalarea noului vicar al Haţegului. *Dr. Iacob Radu*, fratele *P. S. Sale* dlui episcop al diecesei Lugojului, s'a făcut Dumineca trecută cu deosebită solemnitate. În preseara instalării s'a aranjat în onoarea noului vicar un conduct de torţe.

Cruţaţi pasările cântăreţe. Legea pedepseşte aspru pe cei-ce prind pasări cântăreţe sau le strică cuiburile. În Sibiiu au fost prinşi mai de multe-ori vnzători de astfel de pasări fiind pedepsiţi cu bani. Atragem din nou atenţiunea învăţătorilor şi a părinţilor, ca să lumineze în privinţa aceasta pe copii. Ori-şi-cine trebuie să ştie, că cel-ce nu crută pasările, face un rău nemăsurat pometurilor noastre.

Înecat cu dinţii falsi. În *Petershausen* s'a culcat un mehanic, fără să se scoată dinţii cei falsi din gură. Noaptea i-au ajuns acestia în răsuflătoare şi până să i-se dea ajutor a murit înecat.

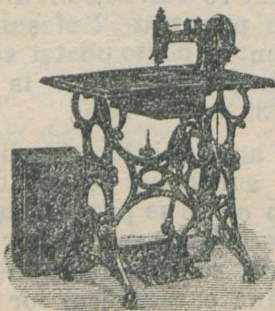
O pildă bună. Saşii au cumpărat nu de mult moşia contelui *Haller* dela *Dârlos*. Zilele acestea au mai cumpărat şi moşia de 254 jug. a lui *Földváry* dela *Vámosgálfa* (comit. *Térnavemici*).

Şima Ferent vestitul deputat kosuthist, care pungăşise pe mulţi şi apoi fugise la America, n'a putut să se fericească acolo. S'a încercat ca redactor, avocat etc. etc. şi acum a ajuns muncitor la o fabrică.

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de maşini de cusut şi de velocipede,
Sibiiu. Piaţa-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare şi bine asortat cu toate felurile de maşini de cusut mai renumite din fabrici străine şi indigene pe lângă un preţ foarte moderat.

Ca specialităţi se recomandă maşinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile maşinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine şi altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la maşinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin şi conştienţios cu garanţie. Pentru fiecare maşină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanţie.

Liste de preţuri se trimit la oerere gratis şi franco.

Fapta unui nebun. În Vălișoara (l. Oravița) și a aprins nebunul Ioan Ciachin pârul. Între dureri îngrozitoare a strigat după ajutor. Când au sărit câțiva oameni să-și stângă focul, capul și pieptul îi erau tot o rană, ochii plesniți.

O plângere îndreptățită. Din Sâmbăta-inferioară ni se scrie, că deși se află acolo doi comercianți români, conducătorii bisericii totuși cumpără luminările pentru biserică dela comercianții Jidovi. Nu se gândesc ei oare, că e batjocură a umplea punga străinilor cu bani adunați dela creștini în sfânta biserică?

Biblioteca nouă, În editura cunoscutei reviste săptămânale „Bunul Econom” (revistă pentru agricultură, industrie și comerț) din Orăștie au apărut 3 broșuri de interes agricol, cari merită o deosebită atențiune din partea cärturarilor nostri, cari se interesează de propășirea țeranului nostru.

Broșura 1: *Despre nutrejurile ierboase, cositurele, prepararea fânului și pășunile.* — Broșura 2: *Porcii, oile și caprele.* — Broșura 3: *Sămënța plantelor agricole și sămënatul lor.* Prețul broșurii nr. 1, 2 și 3 câte 30 bani (pentru România 50 bani).

Un nou op de Dr. Bunea. După-cum aflăm dl Dr. A. Bunea, harnicul istoriograf, a scris sub presă unul sau op, care tractează epoca episcopului Petru Paul Aron. Va fi un volum de 40—50 coale tipar și va apăre prin Iunie a. c.

Amiciție adevărată. Înainte cu câțva timp se întâlneau în Theresienring doi amici, cari de 10 ani nu se mai văzură. Să înțelege, că bucuria revederii după atâta timp era mare. Și fiindcă revederea s'a întâmplat tocmai înaintea casei de schimb reg. ung. A. Török & Co. din Budapesta, cei doi amici din privilegiul întâlnirii lor, au hotărât a juca un los la banca mai sus numită. Zis și făcut. Trecând timp de vre-o câteva luni, fără ca numărul losului să fie tras, unul dintre cei doi amici perdă voia de a juca losul mai departe și împărtășindu-și aceasta celui alt, acela i-a zis: „Eu voi plăti prețul losului pentru a juca mai departe singur, dar' tu să-mi împrumuți pentru un alt scop bun, nefăcându-ți însă silă, 12 cor.” „Cu toată plăcerea” răspunse cel alt. Opt zile mai târziu apare posesorul losului anunțând cu bucurie, că numărul nostru a câștigat o sumă mare. „Numărul nostru?” murmură amicul său. „Da. Cu banii împrumutați dela tine mi-am renoit losul. Ar fi fost o prostie din partea mea, să te las să joci la toate clasele și la sortirea principală să renunț.” — Așa ar trebui să judece toți cumpărătorii de losuri.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 12.40—14, săcară 8—8.80, orz 7.80—8.60, ovăș 5.40—6.20, cucuruz 7.80—9 cor.; 10 ouă 33—36 bani.

Piața banilor din Sibiu. Galbunul 11.26; 20 lei (hârtie) 18.98; 20 lei (argint) 18.82; lira turcească 21.40; lira engleză 23.88; 20 marce germane 23.40; napoleonul 19.06; rubla (hârtie) 2.53; rubla (argint) 2.45 cor.

Budapesta. Grâu 50 chlgr. 8.75—9.10, săcară 6.10—7.30; orz 5.75—6.20, ovăș 6.60—7.10, cucuruz — cor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

MICHAIL SCHOPF,

neguțator de ferărie în Sibiu, strada Cisanădiei nr. 42

recomandă magazinul seu foarte bine asortat cu

șini de fer dela Cudjir (Hunedoara),

mai departe toate felurile de

osii de oleiu, de trăsuri și căruțe de povară, opritori de trăsuri, oțel pentru arcuri de trăsuri, arcuri de trăsuri precum și arcuri de osii și foarfeci și garnituri pentru căruțe și trăsuri.

Instrumente pentru rotari sistem „Fuohs”, numai calitate bună.

Coase escelente numite „Bure”,

cari sânt de o calitate neîntrecută, și le dau cu garanție, schimbând fiecare bucată, care n'ar corăspunde.

35 5 10

Mucava de coperiș de asfalt

fără miros și veritabile, table de izolare. massă de asfalt pentru izolare în stare compactă pentru svintarea părășilor umezi.

DEPOSITUL

Primei fabrici de luminări de stearină în Sibiu

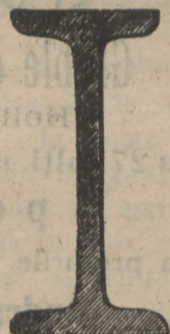
Piața-mare nr. 6 și Strada Turnului nr. 27

recomandă afară de produsele ei în luminări de stearină, săpunuri, mărfuri de toaletă, toate soiurile de parfumerii indigene și străine, săpunuri de toaletă precum și toate celelalte articole de bransa aceasta, pe lângă **prețuri extrem de moderate.** Pentru **sărbători** se atrage îndeosebi atențiunea asupra

luminărilor pentru biserică

albe și cu flori.

36 5—8

Traverse cilindrice

cu prețuri ordinare și ieftine.

Oferte se trimit franco la ori-ce stațiune de tren.

În deposit se află profilele:

nr. 8, 10, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30 și 32 până la 10 metri lungime.

Traverse țintuite

precum și toate celelalte construcții de fer.

Preliminare de spese se fac gratuit.

Cheutori de zid în lungime de 6—7 metri.

În deposit se află:

Fer U în 19, fer unghiular în 25, fer T în 18 și fer de diferite fasoane și de înfrumșetare în 27, fer în plăci, pătrat și rotund în 534 de profile

Țevi și bucăți ornate din fer bătut.

Țevi de tuciu Țevi de tuciu pentru conducerea de apă.

Traverse pentru balcoane și drugi de fer pentru ogrăzi.

Tinichea de fer suflată cu zinc, tinichea neagră, tinichea de zinc, tinichea albă.

Mațe pentru retirăzi.

38 4—

Mucava de coperiș din asfalt și peatră.
Împletituri de sîrmă și sîrmă cu ghimpi.

Table de izolare din asfalt și elastice.

Cement de Portland și Roman. — Cărbuni de peatră și cocs.

Trestie pentru stucatură.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Publicațiune.

Comuna Sâmbăta-inferioară esarându-și cârcima comunală, ce se află în drumul țării, provăzută cu licență de cârcimărit și constatătoare din 2 odăi și pivniță, pe 3 ani, în 25 Maiu a. e. la 2 ore d. a.

Prețul strigării 300 cor. Doritorii de a licita au de a depune la începutul licitațiunii 10% vadiu, care apoi este de a se întregi arândeii ajungându-se și se va computa în ultima rată a anilor de arândă.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în orele oficiale la cancelaria comunală.

Sâmbăta-inferioară, 13 Maiu 1902.

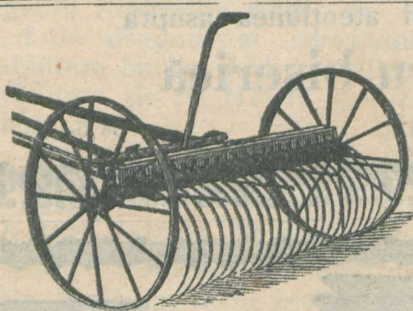
46 1-1

Primăria comunală.

Casă de vânzare.

În 10/23 Iunie a. e. se va vinde pe cale de licitațiune în camuna Căstău în depărtare de Orăștie (Szászváros) de 2 chlm. o casă anume zidită pentru de a se ține în ea cârcimă, boltă, măcelărie, lângă ea sunt un grajd, șopru etc. Casa e zidită dealungul drumului de comitat, cu ușe către drum și la un loc potrivit, de unde se împarte drumul în două părți. Pe lângă casă au treacă vreo 10 comune afară de păcurarii dela munți. Cu un cuvânt un loc foarte potrivit pentru un om de negustorie.

44 1-3

Greble de adunat fân (Hollingsworth)

cu 27 colți, mai mici cu 22 colți
p egătește 40 3-6
cu prețurile cele mai moderate

Andrieu Rieger,

prima fabrică ardeleană de mașini agricole și turnătorie de fer în Sibiu.

VERZEICHNISS
aller 50.000 Gewinne
Der größte Gewinn im glücklichsten Falle
1.000.000 Kronen.
Speziell sind die Gewinne wie folgt eingeteilt.

Sämtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.		Kronen
1	Prämie mit	600000
1	Gew. "	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
3	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 6 milioane cor. au câștigat iubiiții noștri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. priv. care în curând va începe de nou. Din

100.000 LOSURI se sortesc **50.000**

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor, conform conspectului de câștiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorme sumă de treisprezece milioane 160 000 coroane în timp de numai 5 luni. Întreagă întreprinderea stă sub controla statului 32 6-6

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. — 75 sau cor. 1.50
" un pătrar ($\frac{1}{4}$) " 1.50 " " 3—
" o jumătate ($\frac{1}{2}$) " 3.— " " 6.—
" un los întreg ($\frac{1}{1}$) " 6.— " " 12—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până al

22 Maiu a. e.

când se începe și tragerea cu deplină încredere la:

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vânzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărțimintele loteriei de clase ale colecturei noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46, a.**

1. **Waltznering 4.**

2. **Museumring 11.**

3. **Elisabethring 54.**

Bilet de comandă spre folosire.

St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cor. } îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce }
urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa escată.

Franzbranntwein-ul lui **BRÁZAY,**

cel mai răspândit
și mai neescapabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzenm-körút nr. 23.

Masagi. Cel mai potrivit spirt pentru masagi e Franzbranntwein-ul lui Brázay, cu care frecăm corpul, îndeplinind astfel masagiul. Aplicarea se face punând 1-2 linguri de spirt într-o farfurie sau într-o ciașcă și frecând ușor cu mâna curată sau cu un flanel partea corpului, până-când spirtul s'a supt sub piele. Procedura aceasta o urmăim de 3 ori pe zi, și anume dimineața înainte de sculare, la amiază și seara la culcare. O astfel de frecare se ține 15 minute. Franzbranntwein-ul înviorază corpul. 2 40-52

— Feriți-vă de imitațiuni. —

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în ocelealte prăvălii.

Stropitoare pentru peronospora.

Subscrisul ofer st. domni economi cele mai bune stropitoare pentru peronospora plătibile la cassă sau prin accept la toamnă. Mai departe ofer magazinul meu bogat și bine asortat cu articoli de fer calitate I, tinichea, cuie, șuruburi, feruri de plug, garnituri, vase pentru bucătărie, mărfuri de gumă etc. 142 4-5

Cu stimă

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia.